

TÈCNIQUES D'INVESTIGACIÓ SOCIAL

Professor: Miquel Zaldivar

Curs 1994-1995

**FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTIQUES
I DE SOCIOLOGIA**

TECNIQUES D'INVESTIGACIÓ SOCIAL

Miquel Zaldivar

OBJECTIUS:

Són diversos els objectius que es prenenen assolir en el present curs. En un principi coneixerem els pasos i fonaments del procés d'investigació social des d'una perspectiva crítica tot i tenint present la indisoluble relació entre la teoria, els mètodes i les tècniques.

Altres dels objectius bàsics del curs ens porta a oferir per al futur-a investigador-a la informació necessària i la posada en pràctica per ell-a mateix-a, de les principals tècniques i instruments de recollida de dades per a l'estudi del món social.

D'aquesta manera s'inicia el curs amb una introducció en la que es posa especial atenció en l'estret lligam que hi ha entre la metodologia, els mètodes i les tècniques. Així mateix es fa ressó de l'abast i limitacions de les investigacions socials. A continuació es fa un recorregut pels diferents instruments de recollida d'informació on ens introduirem en el treball amb mostres de poblacions. La darrera part del programa està dedicada al tractament de les dades i l'anàlisi i interpretació de les mateixes.

En definitiva es tracta de que amb el present curs de Tècniques D'investigació Social l'alumne sigui capaç de reflexionar sobre els criteris a seguir en la selecció d'un problema d'investigació, el seu correcte plantejament i en la seva estructuració del marc teòric i conceptual, així com en la presentació de les hipòtesis, el disseny de la mostra, la recopilació, tabulació i anàlisi de la informació, la interpretació de les dades, i finalment la presentació dels resultats.

Tot aquest seguit d'intencions es concretarà finalment en la realització d'un treball de curs. Es per això que les classes tindràn fonamentalment un caire de practicitat, alternant les classes teòriques amb exercicis concrets i, a ser possible, una pràctica real sobre alguna de les tècniques de investigació que s'utilitzen a les investigacions socials.

AVALUACIÓ:

Dos exàmens

Un treball d'investigació

TECNIQUES D'INVESTIGACIO SOCIAL. PROGRAMA GENERAL

- Tema 1. Introducció. Les tècniques a la investigació social
- Tema 2. Presuposts previs en tota investigació social.
Perspectives d'investigació en Sociologia
- Tema 3. L'exploració i la descripció a l'investigació social.
Morfologia de l'objecte construït
- Tema 4. Modos d'investigació. Etapes
- Tema 5. Moments d'una investigació. Preparació
- Tema 6. El projecte d'investigació. Suports al pla d'investigació
- Tema 7. Construcció dels conceptes i la seva operacionalitat
- Tema 8. La mesura. Unitats i escales. Valors
- Tema 9. Hipòtesis i variables. Indicadors. Index
- Tema 10. Unitats de representació. L'espai mostra
- Tema 11. Les fonts d'informació estadística i la problemàtica del seu ús conjunt
- Tema 12. L'enquesta per qüestionari. Investigar mitjançant enquesta. Tipologia i usos
- Tema 13. L'observació en la perspectiva del llenguatge de les variables
- Tema 14. Els diferents tipus d'observació. Fonts. Casos concrets d'aplicació de la tècnica.
- Tema 15. L'entrevista com a tècnica de recollida de dades. Preparació. Tipus d'entrevista i procediments
- Tema 16. L'entrevista en profunditat. El grup de discussió. La tècnica Delphi
- Tema 17. Les històries de vida
- Tema 18. Les tècniques projectives. Com i quan utilitzar-les.
- Tema 19. L'anàlisi de contingut. Exemples d'aplicació
- Tema 20. Els estudis de cas
- Tema 21. El treball amb dades. Codificació i creació d'estructures. Matrius
- Tema 22. La problemàtica de la No resposta
- Tema 23. Anàlisi i interpretació de les dades
- Tema 24. Nivells d'anàlisi i exigències analítiques
- Tema 25. Anàlisi univariat. Interpretació
- Tema 26. Anàlisi bivariat. Matriu de contingències
- Tema 27. Indexos d'associació. Interpretació
- Tema 28. La construcció de models matemàtics a les CC.SS.
- Tema 29. Algunes recerques concretes. La seva realització, problemàtica, tècniques utilitzades, anàlisi i resultats
- Tema 30. Tècniques especials d'investigació de mercats.

A l'inici de cada tema es fa entrega de la bibliografia corresponent per a l'ampliació del mateix.

1. INTRODUCCIÓ:

1. Desenvolupament del tema 1: Les tècniques a la investigació social

1.1 Què és una investigació social?

1.2 El lligam entre la metodologia, els mètodes i les tècniques

1.3 Teoria i contractació empírica

1.4 Abusos i limitacions de la investigació social

2. Lectures per aquest tema:

van Meter, K.W. 1994
Metodologia sociològica a
RICS, 119, pp. 23-31

PRIMERA PART DEL CURS:

Ibañez J. 1986 (1979) **PROGRAMA DETALLAT**
Mas alà de la sociologia
Siglo XXI, Madrid

Leclerc G. 1979
L'Observation de l'homme, 2a edició
Seuil, París

3. Altres lectures complementàries:

Chaspagne P., Lenoble P., Merville D., Pique L., 1987
Initiation à la pratique sociologique
Dunod, París

Quivy R., van Cappenhout E. 1989
Manuel de recherche en sciences sociales pg. 3-17

Guy, Edgley, Arast, Milne, 1987
Social Research Methods: Pitfalls and solutions
Aliyn and Bacon, Inc. Boston

De Bruyne P. i alt., 1979
Dynamique de la recherche sociale, pg. 5-19
PUT, París.

4. Exercicis i/o tasques a realitzar:

1) Recensió de les lectures.

2) Tanteig de conformitat en grups de treball.

I. INTRODUCCIO:

1. Desenvolupament del tema 1: Les tècniques a la investigació social

1.1 Què és una investigació social?

1.2 El lligam entre la metodologia, el mètode i les tècniques

1.3 Teoria i contrastació empirica.

1.4 Abast i limitacions de la investigació social

2. Lectures per aquest tema:

van Meter, K.M. 1994

Metodología sociológica a RICS, 139, pp. 25-36

Ibañez J. 1986 (1979)

Mas allá de la sociología, pg. 21-55; 113-135
Siglo XXI. Madrid

Leclerc G. 1979

L'Observation de l'home, pg. 13-51
Seuil. París

3. Altres lectures complementàries:

Champagne P. Lenoir R. Merllié D. Pinto L., 1989
Initiation à la pratique sociologique
Dunod. Paris

Quivy R., van Campenhoudt L. 1988

Manuel de recherche en sciences sociales, pg. 3-17

Guy, Edgley, Arafat, Allen, 1987

Social Research Methods. Puzzles and solutions
Allyn and Bacon, Inc. Boston

De Bruyne P. i alt, 1974

Dynamique de la recherche social, pg. 5-19
PUF. París.

4. Exercicis i/o temes a realitzar:

1) Recensió de les lectures

2) Tanteig de conformació de grups de treball.

TEMA 2. PERSPECTIVES D'INVESTIGACIÓ EN SOCIOLOGIA

- 2.1 El context i la base social del coneixement
- 2.2 La rebotiga de les investigacions sociològiques
- 2.3 Les diferents perspectives d'investigació. Principals característiques.

2. Lectures per aquest tema:

Estruch J. 1992
El conflicte qualitatiu-quantitatius: un fals problema a
Tècniques Qualitatives en CC.SS., pg. 7-16
Societat Catalana de Sociologia. IEC. Barcelona

Reichardt, Ch.S; Rallis. S.F. Ed. 1994
The Qualitative-Quantitative Debate: New Perspectives
New Directions for Program Evaluation, 61.
Jossey-Bass Publishers. San Francisco

Ibañez J. 1986
Perspectivas de la investigación social a
Garcia Ferrando M. i alt. 1986
El análisis de la realidad social pg. 31-65.

Cajide Val, J. (1992)
La investigación cualitativa: tradiciones y perspectivas contemporáneas a
BORDON 44 (4), pp. 357-373

3. Altres lectures recomanades:

Conde F. 1990
Un ensayo de articulación de las perspectivas
cuantitativa y cualitativa en la investigación social a
REIS 51/90 pg. 91-117

Schwartz H., Jacobs J., (1984)
Métodos cualitativos y métodos cuantitativos, dos
enfoques en sociología a
Sociología Cualitativa pg. 20-36. Trillas. Mexico.

Silverman D. 1986
Qualitative Methodology and Sociology
Gower. Vermont

4. Exercicis i/o temes a desenvolupar:

- 1) Recensió de les lectures
- 2) Qualitatiu/Quantitatius: perfils i trets diferencials de cadascú dels mètodes; complementarietat, incompatibilitat?
- 3) Quina perspectiva d'anàlisi seria la més adequada per a l'anàlisi per exemple del funcionament d'una institució com podria ser una residència d'avis/es. Justificació.

TEMA 3. L'EXPLORACIÓ I LA DESCRIPCIÓ A LA INVESTIGACIÓ SOCIAL

- 3.1 Problemàtica i observació: trets bàsics de tota investigació.
- 3.2 Diferents enfocs d'investigació
- 3.3 La diversitat de tipologies
- 3.4 Tipus d'estudis

2. Lectures per aquest tema:

Mc Kinney, 1968
Tipología constructiva y teoría social, pg. 20-31
Amorrortu. B.A.

Blalock HM. 1984
Construcción de teorías en CC.SS., pg. 21-61
Trillas. México

Lozares C. 1990
La tipología en sociología a
PAPERS, 34/90, pg. 139-164

3. Altres lectures recomanades:

Robert Walker Ed. 1985
Applied Qualitative Research
Gower. Vermont

Ferréol Gilles, Deubel Philippe 1993
Methodologie des sciences sociales
Armand Colin. Paris

4. Exercicis i/o temes a desenvolupar;

- 1) Recensió de les lectures

New strategies in Social Research
Policy Press. Cambridge

4. Recensió de les lectures.

TEMA 4. MODUS D'INVESTIGACIO. EL DISSENY DE LA INVESTIGACIO.

4.1 Introducció

4.2 Modus d'investigació

4.3 Exemples de dissenys d'investigació

4.4 Els dissenys experimentals amb mostres

2. Lectures per aquest tema:

Alvira F., 1986

'Diseños de investigación social: criterios operativos' a
Garcia Ferrando M. (ed) pg. 67-97.

El análisis de la realidad social.

Alianza Universitaria. Textos. Madrid

Manheim H.L. 1982

Investigación sociológica, pg. 146-162
CEAC. Barcelona.

3. Altres lectures complementàries:

Manheim J.B., Rich R.G. 1988

Análisis político empírico pg. 99-122
Alianza Universidad. Textos. Madrid

Arnau J. 1990

'Metodología experimental' pg. 9-125 y
Anguera M.T. 1990

'Metodología observacional' pg. 125-237, a

Arnau J., Anguera M.T., Gomez J. 1990

Metodología de la investigación en ciencias del
comportamiento.

Murcia. Universidad de Murcia

Layder Derek, 1993

New strategies in Social Research
Polyty Press. Cambridge

4. Recensió de les lectures.

TEMA 5. MOMENTS DE LA INVESTIGACIO. LA PREPARACIO DE LA INVESTIGACIO I CLASSIFICACIO DE LES TECNIQUES.

5.1 La preparació de la investigació.

5.2 Etapes

5.3 Classificació de les tècniques

2. Lectures per aquest tema:

Bruyne (de) P., i alt. 1974 pg. 200-206
Dynamique de la recherche en sciences sociales
PUF. Paris

Galtung J. 1968, pg. 124-126
Teoria y métodos de la investigación social
Ed. Universitaria. B.A.

3. Altres lectures complementaries:

Moser C.A., Kalton, G. 1986
Survey Methods in Social Investigation
Gower. Vermont

Quivy R., van Campenhoudt L. pg. 179-185
Manuel de recherche en sciences sociales
Dunod. Paris

4. Exercicis i/o temes a desenvolupar:

1) Recensió de les lectures

2) Quines són les tècniques més pertinents per a la investigació pròpia i justificació de l'elecció.

TEMA 6. EL PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

- 6.1 Plantejament del problema
- 6.2 Els cronogrames
- 6.3 Suports dels pla d'investigació
- 6.4 Les etapes d'una investigació

2. Lectures per aquest tema:

Almarcha A. i alt, 1969 pg. 57-62, 69-75
La documentación y organización de los datos en la
investigación sociológica
Confederación Española de Cajas de Ahorro. Madrid

Pons, I. (1993)
Programación de la investigación social
Cuadernos Metodológicos, 8, CIS. Madrid

3. Lectures complementàries:

Sellitz C, i alt. 1980, pg 132-164
Métodos de investigación en ciencias sociales
Rialp. Madrid

4. Tema a desenvolupar:

- 1) Concreció per a la seva investigació
- 2) Realització dins el grup de treball d'un cronograma del seu projecte en concret

TEMA 7. CONSTRUCCIO DE CONCEPTES I LA SEVA OPERACIONALITAT

7.1 Concepte: mediació, concepte i coneixement, característiques del concepte, identitat, funcions

7.2 Definicions conceptuals

7.3 Operacionalitat dels conceptes

2. Lectures per aquest tema:

Gonzalez Blasco, P. 1986, pg. 209-235
'Medir en ciencias sociales', a Garcia Ferrando i alt.
El análisis de la realidad social.
Alianza Universidad. Madrid

Nota: Aquesta lectura també serveix per al tema 9.

3. Altres lectures recomanades: (àmplia bibliografia sobre aquest tema)

4. Exercicis i/o temes a desenvolupar:

- 1) Recensió de la lectura
- 2) Fes un esquema del desenvolupament operatiu dels conceptes que utilitzes a la teva investigació

4. Temes a desenvolupar:

- 1) Recensió de les lectures

2) Construeix una escala d'afinitat per un dels procediments d'adquisició d'informació, seguint una actitud positivament a la vostra intervenció. La construcció caldrà que sigui completa, posant prouca com a jutges, als mateixos company de curs o d'altres persones. Com a conseqüència d'això es podrà que la mateixa escala s'acveixi directament per al vostre projecte o incloure part dels seus items a la totalitat dels mateixos a la seva que estau elaborant.

TEMA 8. LA MESURA EN SOCIOLOGIA

- 8.1 L'establiment de mesures
- 8.2 La quantificació dels fenòmens socials
- 8.3 Escales i nivells de mesura. Tipos d'escala de medició d'actituds
- 8.4 Validesa i fiabilitat.

2. Lectures per aquest tema:

Gonzalez Blasco, P. 1986, pg. 235-267
'Medir en ciencias sociales' a García Ferrando M. i alt.
El análisis de la realidad social
Alianza Universidad. Madrid. (aquesta lectura correspon a la segona part de l'article del tema 7)

3. Altres lectures:

Padua J. 1979 pg. 160-217
Técnicas de investigación aplicadas a las ciencias sociales.
FCE. México

Ibañez J. 1985, pg. 85-127
Las medidas en sociología
REIS 29/85

Cicourel A. 1982, pg. 33-67
El método y la medida en sociología
Editora Nacional. Madrid

4. Temas a desenvolupar:

- 1) Resum de les lectures
- 2) Construir una escala d'actituds per un dels procediments, Thurstone o Likert, agafant una actitud pertinente a la vostra investigació. La construcció caldrà que sigui completa, podent prendre com a jutges, els mateixos companys de curs o d'altres persones. Com a conseqüència d'això es possible que la mateixa escala serveixi directament per al vostre projecte o incorpori part dels seus items o la totalitat dels mateixos a la recerca que esteu elaborant.

TEMA 9. HIPOTESIS. VARIABLES. INDICADORS. INDEX.

9.1 Hipòtesis. Tipología

9.2 Variables. Definició. Clasificació. Transformació

9.3 Els indicadors socials

9.4 La construcció d'índex

10.1 La obsolescència. L'autoritat de l'objectivitat

2. Lectures d'ampliació:

Carmona J.A. 1977

Los indicadores sociales, hoy

CIS. Madrid

Casas Aznar, 1989

Técnicas de investigación social: los indicadores sociales y psicosociales.

PPU. Barcelona

3. Temes a desenvolupar:

Rodríguez

a) Exercicis a classe

b) Construcció de les hipòtesis sobre la seva investigació

c) Especificació de les variables utilitzades

d) Operacionalització de les mateixes.

Rodríguez Usuna J. 1993

Métodos de muestreo. Casos prácticos

Cuadernos metodológicos, 6. CIS Madrid

Aparicio Alvaro, F., 1988, pag. 145-164

Estimaciones de los errores muestrales mediante el método de los conglomerados. *Revista de la REIS* 44/88

Alvaro-Peña, M. 1989, pag. 173-182

La técnica de muestreo: ejemplo práctico de su aplicación en las evaluaciones educativas a REIS 46/88

Sánchez-Crespo, J.L., Palma, J. (1990)

Ejercicios y problemas - ejercicios de muestreo en poblaciones finitas

IUE. Madrid

3. Exercicis a classe: Problemes pràctics de muestreig

TEMA 10. UNITATS DE REPRESENTACIÓ. L'ESPAI MOSTRAL

- 10.1 Mostra teòrica i mostra representativa
- 10.2 Població i mostra representativa
- 10.3 Tipus de mostra i formes d'obtenció d'una mostra
 - 10.3.1 El mostreig aleatori o a l'atzar
 - 10.3.2 El mostreig no probabilístic
- 10.4 La problemàtica a l'entorn de l'objectivitat d'una mostra representativa
 - 10.4.1 L'error de mostreig. Obtenció
 - 10.4.2 La grandària de les mostres. Càcul

2. Lectures recomanades:

Abad A., Servin L.A., 1984
Introducción al muestreo
México. Limusa

Pulido San Román, 1987, pag. 147-226
Estadística y técnicas de investigación social
Madrid. Pirámide

Rodríguez Osuna J., 1986 pag. 269-307
'La muestra: teoría y práctica' a García Ferrando i al.
El análisis de la realidad social. Madrid. Alianza Univ.

Rodríguez Osuna i al. 1991, pag. 139-162
Inferencia estadística, niveles de precisión y diseño
muestral a REIS 54/91

Rodríguez Osuna J. 1993
Métodos de muestreo. Casos prácticos
Cuadernos Metodológicos, 6. CIS Madrid

Aparicio Alvarez, F., 1988, pag. 145-164
Estimación de los errores muestrales mediante el método
de los conglomerados últimos a REIS 44/88

Alvaro Page, M. 1989, pag. 173-182
La técnica de muestreo: ejemplo práctico de su aplicación
en las evaluaciones educativas a REIS 46/89.

Sanchez-Crespo, J.L., Parada, J. (1990)
Ejercicios y problemas resueltos de muestreo en
poblaciones finitas
INE, Madrid

3. Exercicis a classe: Problemes pràctics de mostreig

TEMA 11. LES FONTS D'INFORMACIÓ ESTADÍSTICA I LA PROBLEMATICA DEL SEU US CONJUNT

11.1 La necessitat de conceptualitzacions precises

11.2 Les fonts d'informació estadística existents a Catalunya i Espanya

11.2.1 Tipologia de les diferents fonts estadístiques i la qualitat de les seves variables

11.2.2 La problemàtica del seu ús conjunt. La dificultat de comparació entre categories

11.2.3 Altres fonts estadístiques. Exemples de cas: les enquestes oficials no regulars al voltant de la juventut

11.2.4 Alguns exemples concrets de dades tretes a partir de les variables tractades a les enquestes

2. Fonts d'informació empírica

3. Exercici:

Sobre la temàtica concreta de la seva investigació de curs, cerqui aquelles categories comparables d'alguna estadística oficial o no realitzada al voltant del tema. Per tal de portar a terme aquest exercici, utilitzi aquells treballs empírics concrets que va consultar a l'apartat de l'exploració.

3. Altres lectures complementàries:

García Ferrando R. (1986) pp. 133-152 "El análisis de la realidad social". Alianza Universidad. Madrid.

Salinaz C. et al. (1980) pp. 75-100 "Técnicas de diseño e investigación en las relaciones sociales". Ed. Pamiela.

Vizcaíta B. (1989), pp. 259-296 "Diseño y realización de la muestra. I Recogida de datos". EPU, Madrid.

4. Temes a desenvolupar:

Per aquesta tòpica realitzen a la seva investigació una enquesta per censació, l'elaboració d'un quadre per la nostra elaboració d'un resum d'una breu d'aproximadament dues pàgines sobre la seva problemàtica.

TEMA 12: L'ENQUESTA PER QUESTIONARI

- 12.1 El qüestionari escrit com a tècnica de recollida de dades. Característiques. Context de l'enunciat.
- 12.2 Aspectes formals. Marc s de referència establerts.
- 12.3 Validesa i fiabilitat de la tècnica.
- 12.4 L'elaboració del qüestionari. Procès i etapes.
- 12.5 Tipus de qüestions/preguntes segons la funció de la seva expressió llingüística, funció que juguen en el procès d'anàlisi i representació i segons la forma de la qüestió.
- 12.6 Biaixos de constructo.

2. Lectures recomanades:

Boch, J.L.C.; Torrente, D. (1993) **Encuestas telefónicas y por correo**. Cuadernos Metodológicos, 9. CIS, Madrid

Ghiglione R. (1989) 'Encuestar' pp. 131-152 a Blanchet A. et al. Técnicas de investigación en Ciencias Sociales. Madrid. Narcea.

Harvatopoulos, Y. et al. 1992
El arte de la encuesta.
Deusto. Bilbao

3. Altres lectures complementàries:

Garcia Ferrando M. (1986) pp. 123-152 'El análisis de la realidad social'. Alianza Universidad. Madrid

Sellitz C. et al. (1980) pp. 721-764 a 'Métodos de investigación en las relaciones sociales'. Rialp. Madrid.

Visauta B. (1989), pp.259-296 **Técnicas de Investigación Social. I Recogida de datos.** PPU. Barcelona

4. Temes a desenvolupar:

Per aquells-es que realitzen a la seva investigació una enquesta per qüestionari, l'elaboració del mateix. Per la resta, elaboració d'un qüestionari breu d'aproximadament dues pàgines sobre la seva problemàtica.

13.0 Introducció: Noció, tipus i validesa de l'observació com a tècnica d'investigació. Generalitats

13.1 Classificació de les observacions

13.2 L'observació com a interacció social. Fases

13.3 Recollida i control de les observacions. Mostreig.

13.4. La reconstrucció del significat. L'informe final

2. Lectures per aquest tema:

Massonnat J., 1989, pag. 27-86

'Observar', a Blanchet i alt.

Técnicas de Investigación Social. Narcea. Madrid

Torroba, I. 1992

Evaluar a través de la observación a

BORDON, 43 (4) pp. 495-507

3. Altres lectures:

Bickman L., 1980, pag. 345-398

'Métodos de observación' a Sellitz C. i alt.

Métodos de investigación en las relaciones sociales

Rialp. Madrid

Garcia Ferrando M., San Martin R. 1986, pag. 95-122

'La observación científica y la obtención de datos sociológicos a García Ferrando i alt.

El análisis de la realidad social. Alianza Univers.

Schwartz H., Jacobs J., 1984, pag. 72-89

Sociología Cualitativa. Trillas. México

Taylor S.J., Bogdan R. 1986, pag. 31-100

Introducción a los métodos cualitativos de investigación
Paidos. Barcelona

4. Exercicis a realitzar:

1) Recensió de la lectura obligòria.

2) Realització d'una breu observació participant dins de la investigació que realitza escollint algun moment clau en relació a la població i problemàtica.

TEMA 15. L'ENTREVISTA COM A TECNICA DE RECOLLIDA DE DADES

15.1 Introducció: Nocións. La perspectiva de 'l'estructura de sentit'.

15.2 Tipificació de les entrevistes

15.3 Models d'interacció.

15.4 Factors comunicacionals i situacionals

15.5 Els processos tècnics. Avantatges. Límits.

2. Lectures per aquest tema:

Blanchet A. (1989) 'Entrevistar' a Técnicas de Investigación en Ciencias Sociales, Blanchet A. et al. 1989, pp. 87-129. Madrid. Narcea.

3. Altres lectures:

Sellitz et al. (1980) 'Recogida de datos II' a Métodos de investigación en las Ciencias Sociales, pp. 399-452. Madrid. Rialp.

Schwartz H., Jacobs J. (1984) 'La observación participativa y la entrevista. Reconstrucción de la realidad de grupos sociales' a Sociología Cualitativa, p 61-89. México. Trillas.

Ruiz Olabuénaga J.I., Ispizua M.A. (1989) 'La descodificación de la vida cotidiana', pp.125-169. Bilbo. Universidad de Deusto.

Taylor S.J., Bogdan R. (1986) 'Introducción a los métodos cualitativos de investigación', pp. 100-133. Buenos Aires. Paidos.

4. Temes a desenvolupar:

1) Recensió de la lectura

2) Exercici a realitzar:

a) Aquells-es que realitzen la investigació mitjançant una enquesta per qüestionari, hauran de desenvolupar una guia o guió d'entrevista relacionat amb la seva pròpia temàtica d'investigació sobre aquells aspectes no desenvolupats en el qüestionari, atès la seva naturalesa més qualitativa o bé sobre temes complementaris o no tractats en el qüestionari que ilustrarien la investigació, la complementarien o l'enriquirien.

b) Pels/ per les que realitzen la investigació per entrevista com a tècnica de recollida de dades, hauran de justificar l'elecció i el guió utilitzat, explicar el seu desenvolupament i realitzar una crítica de la seva execució.

TEMA 16. L'ENTREVISTA EN PROFUNDITAT

- 16.1 L'entrevista en profunditat
 - 16.1.1 Tipologia
 - 16.1.2 Situacions on és convenient
 - 16.1.3 Com seleccionar informants
 - 16.1.4 Com trobar informants
 - 16.1.5 Recomanacions
 - 16.1.6 L'entrevista segons el tipus d'individu a entrevistar
 - 16.1.6.1 Individus en situació de poder
 - 16.1.6.2 Entrevista a experts-es
 - 16.1.6.3 Entrevista a gent de la V.Q.

16.2 L'entrevista grupal. El grup de discussió

- 16.3 La tècnica Delphi
 - 16.3.1 Algunes qüestions prèvies
 - 16.3.2 Perquè la tècnica Delphi i no l'entrevista grupal
 - 16.3.3 Les fases d'investigació en l'aplicació
 - 16.3.4 Resum i avantatges

2. Lectures per aquest tema:

Heberman, S. (1986)
Introducción a la dinámica de grupo.
Trillas. México

Ibañez, J. (1986)
Más allá de la sociología. El grupo de discusión. Técnica y crítica.
Siglo XXI. Madrid

Krueger, R.A. (1991)
El grupo de discusión. Guía práctica para la investigación aplicada.
Pirámide. Madrid

Muchielli, R. et al. (1992)
L'entretien projectif
Eyrolles. Paris

(Hi ha una àmplia bibliografia sobre aquest tema)

vida. Barcelona. Gedisa.

Pujades, J.J. (1992) El grupo de discusión. Técnicas y procedimientos de vida. Metodologías nómadas. Madrid.

Serrabia, B. (1965) Manual de la técnica de la entrevista. Madrid.

Lectura especializada: Entrevistas y grupos.

TEMA 17. LES HISTORIES DE VIDA.

17.0 El mètode biogràfic. Introducció.

17.1 La utilització de les històries de vida a les CC.SS.
Objectius

- 17.1.1 Captar o recollir la totalitat
- 17.1.2 Captar o recollir l'ambigüitat i el canvi
- 17.1.3 Captar la visió subjectiva
- 17.1.4 Captar les claus d'interpretació

17.2 Criteris d'interpretació

17.3 La construcció de la història de vida. Fases i etapes.

- 17.3.1 La confrontació
- 17.3.2 La ruptura

17.4 El registre del relat. Tipologia

- 17.4.1 Bàsic
- 17.4.2 Temàtic
- 17.4.3 Logistic
- 17.4.4 Complementari

17.5 Com escollir la mostra

17.6 L'autobiografia assistida.

- 17.6.1 Mètodes per a la reconstrucció de la carrera moral de l'individu
- 17.6.2 Fases o etapes

2. Bibliografia per aquest tema:

Bertaux, D. i Bertaux-Wiame, I. (1980), *Enquête sur la boulangerie artisanale en France*, Paris, Cordes, 2 vols.

-(1981), "Life Stories in the Bakers Trade", en D. Bertaux (comp), *Biography and Society*, Londres, Sage.

Davis, N.Z. (1984) *El regreso de Martin Guerre*, Barcelona, A. Bosch

Negre, P. (1988), *La prostitución popular: relatos de vida*. Barcelona, Caixa de Pensions.

(*) Pujadas, J.J. (1992) *El método biográfico: el uso de las historias de vida en ciencias sociales*. Cuadernos Metodológicos núm. 5. Madrid. CIS.

Sarabia, B. (1985) "Historias de Vida" a REIS núm. 29. Madrid.

(*) Lectura especialment recomanada

TEMA 18. LES TECNIQUES PROJECTIVES

- 18.1 Els mètodes no estructurats
- 18.2 Tipus de tests projectius
- 18.3 Les tècniques gràfiques
 - 18.3.1 El Test d'Apercepció Temàtic
 - 18.3.2 L'ús d'historietes amb dibuix
- 18.4 Tècniques verbals
 - 18.4.1 L'acabament de frases
 - 18.4.2 Associació de paraules
 - 18.4.3 L'ús homònims i parònims
 - 18.4.4 Terminació d'oracions
 - 18.4.5 L'acabament d'històries
- 18.5 Tècniques de joc
- 18.6 Tests psicodramàtics
- 18.7 Tècniques que utilitzen altres modalitats sensitives

2. Lectures per aquest tema:

Sellitz, C. et al. (1980) pp. 453-506
Métodos de investigación en las relaciones sociales.
Rialp. Madrid

3. Exercicis a classe

4. Exemples d'aplicació de la tècnica: la tècnica dels sistemes d'informació

TEMA 19. L'ANALISI DE CONTINGUT

- 19.1 Definició i delimitació de l'anàlisi de contingut
- 19.2 Metodologia general de l'anàlisi de contingut
- 19.3 Tècniques d'anàlisi. Fases, finalitat i procediments

2. Bibliografia per aquest tema:

- Remy, J. Ruquoy, D. (1990)
Méthodes d'Analyse de contenu et sociologie
Facultés Universitaires Saint-Louis. Bruxelles
- Mucchielli, R. (1974)
L'analyse de contenu des documents et des communications
Librairies techniques. Paris
- Visauta, B. (1989) pp 359 i ss.
Técnicas de investigación social
Barcelona
- Garcia, M., Troiano, H., Zaldivar, M. (1993)
El sexism en los libros de texto: análisis y propuesta a
un sistema de indicadores
Instituto de la Mujer. MAS, Serie Estudios, 37. Madrid
- Cartwright, D.T. (1992)
"Análisis del material cualitativo" a
Festinger, L. i Katz, D. Los métodos de investigación en
las ciencias sociales
Paidos Básica. Barcelona
- Bardin, L. (1986)
El análisis de contenido
AKAL Universitaria, 89. Madrid

3. Exemple d'aplicació de la tècnica: la construcció d'un sistema d'indicadors

TEMA 20. ELS ESTUDIS DE CAS

(tema explicat per un investigador-a invitat a partir d'una recerca d'estudi de cas)

23.1 La utilitat de l'anàlisi de cas

TEMA 21. EL TREBALL AMB DADES. CODIFICACIÓ I CREACIÓ D'ESTRUCTURES. Matrius

21.1 Fonaments de l'anàlisi de la informació

21.2 Edició i codificació. Precodificació i postcodificació. La categorització de les dades

21.3 L'arxiu de dades de format fix. Creació d'estructures matricials

21.4 Revisió i correcció de l'arxiu. Tabulació de les preguntes.

2. Exercicis a classe de codificació de variables i construcció de matrius a partir de casos concrets

TEMA 22. LA PROBLEMATICA DE LA NO RESPONSA

22.1 El tractament de la no resposta

22.2 Tipologia de la no resposta

22.3 Anàlisi de fluxe per a les dades d'una enquesta

22.4 La resposta en enquestes personals i telefòniques

22.5 El problema de la imputació

2. Bibliografia per aquest tema:

Cruz Cantero, P. (1990)

"Del no sabe al no contesta: un lugar de encuentro para diversas respuestas" a REIS, 52, pp 139-156

Hippler, H., Hans, J., Schwarz, N. (1989)

"No Opinion-Filters: A Cognitive Perspective" a International Journal of Public Opinion Research, vol. I. núm. 1, pp. 77-87.

TEMA 23. L'ANALISI I INTERPRETACIÓ DE LES DADES

23.1 La utilització de dades no quantificades en l'anàlisi i la interpretació

23.2 La classificació com anàlisi

23.3 Anàlisi estadística de les dades

23.3.1 Descripció de les dades

23.3.2 Generalització a l'univers poblacional base de la mostra

23.4 Inferència de relacions causals

23.4.1 Relacions espúries

23.4.2 Criteris de decisió de relacions espúries

2. Exercicis d'aplicació a classe

TEMES 24 a 28 es faran de manera aplicada a partides concrets d'investigacions realitzades. El tema desenvoluparà al llarg del curs, atès que es presentaran recerques que tinguin a veure amb temàtiques semblants al treball de curs que hom estigui realitzant.